AKTUALITEITEN

2000 ANTWERPEN 1

TIJDSCHRIFT

B.A.S.T.T. vzw

Stadsschouwburg
Meistraat, 2
2000 Antwerpen
(03) 231 97 50

verschijnt driemaandelijks

verantwoordelijke uitgever
Dré Darden, Campinaweg 10, 2960 St-Job-in-'t Goor

BASTT VZW

nummer 47 - april '93

Aan dit nummer werkten mee:

Julleke Cammans - Dré Darden - Ivo Kersmaekers - Jerôme Maeckelbergh - Rose Werckx

CAD & 3D WORKSHOP TE HONG KONG

the Hong Kong Academy for Performing Arts

Eerst even de plaats van aktie voorstellen: de Hong Kong Academy for Performing Arts (HKAPA). Deze instelling is een belangrijk gegeven in de ontwikkeling van de Uitvoerende Kunst te Hong Kong sinds de opening ervan in 1985. Enig in zijn soort in Zuid-Oost Azië: het verenigt onder één dak Dans, Drama, Muziek, Teater en Televisie.

De "**School of Dance**" traint de dansers in klassiek en modern ballet, en in Chinese Dans. De "**School of Drama**" bereidt akteurs en regisseurs voor op Teater en Televisie. De "**School of Music**" geeft een professionele training in Chinese en Westerse muziek voor zangers, uitvoerders en componisten. Dan is er nog de "**School of Technical Arts**", die de studenten voorbereidt op een loopbaan in teater of televisie: management; kostuum-, dekor-, geluid- en lichtontwerp; rekwisieten maken; dekorkonstruktie. Evenals televisie-regie, worden op elke afdeling ook de technische aspecten van televisie behandeld.

De "laagbouw" in het midden is de Hong Kong Academy for Performing Arts. Achteraan "the Biggest of Azia".

In de vier scholen wordt het onderricht gegeven door een internationale staf van hoog gewaardeerde medewerkers, dikwijls zeer gekende persoonlijkheden op hun gebied. Regelmatig komen ook wereldbekende kunstenaars in hun vakgebied het vaste team versterken. Het onderwijs is full time, en naast het "BFA degree", zal in de nabije toekomst ook een Master degree worden geïntroduceerd. Aangetrokken door de kwaliteit en de mogelijkheden, komen er ook steeds meer buitenlandse studenten.

Vraag me nu niet wat een BFA degree is. Dit is vermoedelijk iets uit het Engelse onderwijssysteem, en te horen aan de eerbied waarmee het wordt uitgesproken, is dat geen kattepis. Een Master degree, waarbij de ogen dichtgaan tijdens het fluisteren, is dus nog vele straffer.

Een belangrijk deel van de opleiding bestaat uit samenwerking van de verschillende scholen aan gezamenlijke produkties, zodat zij aardig wat praktijkervaring kunnen opdoen, en dit onder leiding van internationaal gekende kunstenaars. Zij hebben ook dikwijls de mogelijkheid stages te doen tijdens professionele produkties.

De Academie is prachtig gelegen aan de Wanchai waterkant, en heeft een complex van accommodaties met de beste uitrusting. Er is het **Lyric Theatre** met 1181 zitplaatsen, een grote scène met zij- en achtertoneel. De orkestbak kan 90 muzikanten herbergen. De publieksruimte kan worden aangepast door

de verschillende akkommodaties zijn ook receptief

bewegende plafond-elementen en wand-elementen tot een ruimte voor 881 zitplaatsen.

Het **Drama Theatre** is ontworpen voor drama uiteraard, maar ook voor kleinere opera produkties, ballet en kleinere muziek-ensembles. De orkestbak kan tot 60 muzikanten baas, en de publieksruimte is goed voor 415 comfortabele zetels.

Het **Studio Theatre** is een flexibele ruimte, met verplaatsbare zitmogelijkheid voor een publiek van ongeveer 240 personen. Een rechthoekige ruimte omringd door twee galerijen, één voor publiek of als akteerruimte, en een tweede voor de techniek, met overlopende bruggen.

Verder is er nog een **Concert Hall**, 380 zitplaatsen, met een (muziek) orgel, een **Recital Hall** met 100 zitplaatsen voor voorstellingen en lezingen, en het **Open-Air Theatre** met een kapaciteit van 510 zitplaatsen, in de tuin naast de Academie.

Men vindt er ook een **Television Complex**, volledig uitgerust als een professionele televisie studio.

Alle produktie faciliteiten zijn aanwezig: konstruktie werkplaatsen voor dekor, schildersatelier met rijdende lift om opgehangen doeken te schilderen, werkplaatsen voor het maken van rekwisieten, en een uitgebreid kostuumatelier. De werkplaatsen voor dekor liggen tussen en staan in verbinding met zowel het Lyric Theatre, het Drama Theatre als het Studio Theatre. Er is eveneens een ruime en gemakkelijke toegang naar buiten.

Hong Kong Jockey Club Foundation

Nog een wetenswaardigheid: de HKAPA werd en wordt grotendeels gefinancierd door de Hong Kong Jockey Club Foundation. Ook andere culturele aktiviteiten worden door deze Foundation gesteund. De goklust van de inwoners is dus een belangrijke impuls voor het culturele leven in Hong Kong. Ook de financiële kant van mijn workshop werd door hen gefinancierd. Het leek mij dan ook niet meer dan logisch en verantwoord met een deel van mijn loon op mijn beurt langs deze weg ook de plaatselijke cultuur te steunen. Natuurlijk met in mijn achterhoofd de idee dat de Foundation mij op deze manier misschien nog een extraatje zou kunnen bezorgen ...
Dit heeft helaas niet mogen zijn ...

CAD & 3D Workshop

De opzet van deze twee-weekse workshop was het aantonen van de mogelijkheden die een computer kan bieden voor een scenograaf, tijdens het ontwerpen en tijdens de opzet van een produktie. De workshop was opgezet rond Macintosh computers en software, om de gebruiksvriendelijkheid van deze computeromgeving te demonstreren.

Hong Kong op een rustig moment. Rechts achteraan is de "Lippo" toren, waar ook de Kredietbank gevestigd is. Achter deze gebouwen is het prachtig Hong Kong Park. Het is nu winter, met een temperatuur tussen de 15 en de 20 graden in de schaduw!

Het nieuwjaarsverlof op de HKAPA begon op de laatste dag van het Chinese jaar, zodat vrijdag 22 januari wegviel. De workshop begon dus op vrijdag 8 januari en liep tot en met donderdag 21 januari.

Om me de tijd te gunnen, rustig het aanwezige computermateriaal te controleren, vertrok ik op 2 januari, zodat mijn eerste kennismaking met Hong Kong op een zondag doorging. Een ideale akklimatizering, zondag is er ook hier minder volk "op de baan". Voor de rest valt de drukte nogal mee. Op filmbeelden of dokumentaires worden alleen maar hoogtepunten van drukte getoond, zodat de stad uiteindelijk "rustiger" was dan mijn verwachtingspatroon had ingegeven.

Voor de workshop had ik gesteld dat één computer-configuratie per deelnemer ideaal zou zijn, en als werkbare grens twee deelnemers per computer. Apple Computer Hong Kong ging voor vijf configuraties zorgen, en Gilman Business Systems, de grootste plaatselijke Apple verdeler, eveneens voor vijf. De HKAPA had zelf nog een Macintosh II staan, die ooit door een vorige Head of Design was aangekocht. Deze was helaas "out of order" en stond, sinds het afscheid van de betrokkene, ergens vergeten onder het stof. Men hoopte hem althans voor de workshop terug hersteld te krijgen.

Als deelnemers van de workshop zou ik twintig design studenten hebben, tien van DIP II (Diploma, tweedejaars), en tien van AD II (Advanced Diploma, tweedejaars). De HKAPA heeft een Autocad PC Computer Laboratory met 12 computer sets tot hun beschikking, waarop de AD II studenten reeds een tiental Autocad lessen hadden gekregen. Dit was dus gelijk een uitdaging om te bewijzen dat Macintosh een betere keuze zou zijn.

Maandag was vergaderdag. Afspraken maken met Gilman Business Systems, Pac Rim Technologies voor extra software, en Philips Hong Kong zou voor MultiMedia materiaal zorgen. De Barco vertegenwoordiger in Hong Kong had ik uiteindelijk niet nodig, doordat de HKAPA net een Barco projectietoestel had aangeschaft.

Beschikbare hardware

Dinsdag kwam het materiaal dan aan. Voor de Macintosh liefhebbers: twee Mac IIsi, een Mac IIcx, twee Mac IIci, twee Mac IIvx, een Quadra 700, een Quadra 900 en een Quadra 950. Deze laatste heb ik voor mezelf geclaimd, aangesloten op de Barco, zodat iedereen kon volgen wat op mijn scherm gebeurde. Er was ook nog een Apple One

minder computers ...

problemen met geheugen ...

... en meer deelnemers !

Scanner, een Personal Laser Writer, en de HKAPA had ook nog een brede ImageWriter II onder hetzelfde stof van de Mac II gevonden. Zelf had ik mijn Extern Removable meegebracht, met mijn software en voorbeelden op 88MB schijven.

Eerste probleem: men bleek slechts acht monitors voor de workshop te kunnen geven, waarvan uiteindelijk dan nog een 12' scherm van een II si onbruikbaar was. Ook de Quadra 700 liet ons in de steek.

Tweede probleem: geheugentekort. Mag ik de geachte lezer er op wijzen dat ik dit tekort vaststelde in het mij toevertrouwde computermateriaal. Al moet ik toegeven dat ik best zelf wel wat extra geheugenchips zou kunnen gebruiken.

Om vlot te kunnen werken met de verschillende software, moest ik toch op elk toestel 8MB Ram geheugen zien te krijgen. Een aantal toestellen hadden nog 250KB SIMMs. Gilman kon nog twintig 1MB SIMMs missen, maar dit bleek niet genoeg om alle complete sets voldoende geheugen te geven. Ik was toch al van plan van mijn verblijf in het verre Oosten gebruik te maken om mij wat te verwennen met wat extra's voor mijn Macintosh IIcx thuis. Dus besloot ik mij acht 4MB SIMMs aan te schaffen. De prijzen in Hong Kong bleken echter zelfs duurder te zijn dan bij ons. Dus bestelde ik bij een postorderbedrijf in de USA, voor minder dan de helft van de prijs, onkosten inbegrepen. Op vrijdag 8 januari besteld, maandag 11 januari ter plaatse aangekomen. De fax en de Visakaart zij geloofd en geprezen! Alsmede de Amerikaanse postorderbedrijven.

De workshop zou in de voormiddag doorgaan, de namiddag moesten de studenten andere lessen volgen, en kon ik mij rustig voorbereiden op de volgende dag. Althans dat was oorspronkelijk de bedoeling. Maar ... toen kwamen er nog meer ... Er waren nog drie leraars geïnteresseerd, twee mensen van Philips wensten de workshop ook bij te wonen, evenals een afgevaardigde van Gilman. Verder zou ik nog een paar keer studenten van de rekwisieten afdeling hebben, had ik er ook een dag de kostuumontwerpers bij, en werd er later nog een halve dag uitgetrokken voor de Sound Students. Gezien het aantal deelnemers en de beschikbare hardware, stelde ik voor de workshop in elk geval te splitsen in een voormiddag- en een namiddag-sessie. En zo geschiedde vanaf maandag. Voormiddag DIP II studenten, en de namiddag was voorbehouden voor de Advanced groep.

Eerste dag.

Alle gegadigden samen voor acht computers tijdens de introduktie-dag. Eerst werd bekeken hoe eenvoudig het is te werken met een Macintosh. Met behulp van een eenvoudige tekstverwerker en een tekenprogramma, Mac Write en MacPaint, werd dan vooral aandacht geschonken aan de verscheidenheid van handelingen en kommando's, die op precies dezelfde manier in alle Macintosh software terug te vinden is. Het is door deze herkenbare werkomgeving dat het zo gemakkelijk is nieuwe software aan te leren. Macintosh gebruikers

beheersen dan ook gemiddeld een grotere verscheidenheid aan software dan hun MS Dos collega's.

drie dimensionaal schetsen

Tweede dag.

We begonnen meteen met drie dimensionaal schetsen. Hiervoor werd het programma Exception gebruikt. Bij mijn weten is dit het enige softwarepakket, waarbij men rechtstreeks in drie dimensies kan tekenen en vormen aanpassen. Uiteraard is het mogelijk van bv. vooraanzicht naar zijzicht te switchen en op de klassieke manier vormen op te bouwen.

Er kan in 36 verschillende layers gewerkt worden. Het is dus mogelijk om bv. de tien laatste layers voor te behouden en exclusief te gebruiken om de vaste architectuur van de teatrale ruimte in te bewaren. De overige layers worden voor het eigenlijke ontwerp gebruikt. Op die manier is het mogelijk het ontwerp te verplaatsen in gelijk welke teatrale ruimte, die reeds driedimensionaal is ingevoerd. Zo zou men voor een reisproduktie het ontwerp op verschillende lokaties kunnen uitproberen. Maar hiermee zijn we eigenlijk al aanbeland op de

Derde dag.

Voor perspektief-zicht zijn er drie vrij instelbare "kameras". Deze kunnen bijvoorbeeld geplaatst worden vanuit een bepaalde hoek uit de publieksruimte om zichtlijnen en afstoppingen te kontroleren. Er kunnen ook kameraposities gesimuleerd worden voor TV of filmset.

Vierde dag.

Werd besteed aan het gebruik en voordeel van het werken met verschillende layers, ook in verband met het gebruik van een draaischijf in een produktie. De layers waarop het draaischijfmateriaal staat, kunnen worden gegroepeerd, en daarna gedraaid. De verschillende sets kunnen worden zichtbaar gemaakt en omgekeerd.

Alle aandacht voor layermanipulatie in Exception. "One flew over the Cuckoo's nest" verhuist driedimensionaal van de Arenberg naar de "Drama"zaal van de HKAPA.

Renderen van 3D ontwerp

Het programma Exception toont tijdens het werken de getekende vormen in ribben, waarna een rendering kan worden gemaakt, geschaduwd in wit-zwart of in kleur. In de gekleurde rendering kunnen de gekozen kleuren in "real time" worden aangepast met behulp van een kleurpalet van 256 kleuren. Het is ook mogelijk, kleuren transparant te maken. Dit geeft de mogelijkheid nog meerdere kleurschakeringen

te maken, door dezelfde vorm te dupliceren, en een fraktie groter te maken, waarna deze vorm kan ingekleurd worden met een transparante tint. Indien men echter een uitgewerkte, gedetaileerde rendering wenst, is het toch beter het ontwerp in te lezen in een echt rendering-programma. De aanwezige 256 kleuren geven genoeg mogelijkheden om een primair idee te vormen over de te gebruiken tinten in het ontwerp.

lichtbronnen

Ook de belichtingsmogelijkheden zijn beperkt: één lichtbron, maar wel met zeven keuzemogelijkheden: rechts-midden, rechts-boven; vooraan-midden, vooraan-boven; links-midden, links-boven; en de interessantste mogelijkheid: de derde kamera kan als belichtingsbron worden gekozen,zodat elke denkbare richting mogelijk is. Maar ik herhaal, het is niet de bedoeling van de software een belichting te imiteren, er is slechts één lichtbron. Er zijn zelfs geen slagschaduwen, laat staan weerkaatsend licht. De lichtbron is eerder bedoeld om de rendering vorm te geven.

van 3D naar technische tekeningen

Vijfde dag.

Van driedimensionaal ontwerp naar technische tekeningen voor de uitvoering. Exception heeft ook een bematingsmogelijkheid, maar ook deze is rudimentair. Het ontwerp kan daarvoor best worden ingelezen in een tweedimensionaal CAD programma. Zelf ben ik nogal enthousiast over ClarisCAD, wat dus ook tijdens de workshop werd gebruikt. Om elk misverstand te vermijden, wens ik erop te wijzen dat het tekenen zelf, zeker in het begin, met computer niet sneller gaat dan tekenen op de klassieke manier. Het voordeel is dat men op dezelfde tijd een veel verzorgder werk kan afleveren. Er is wel een grote tijdwinst te halen in de bemating van de tekeningen. Het automatisch bematen gaat zó vlot, dat een tekort aan bemating op technische tekeningen nu enkel nog kan te wijten zijn aan onwil van de tekenaar.

Het grote voordeel bij computertekenen is dat het reeds getekende steeds voor andere doeleinden opnieuw kan worden gebruikt. De zelfde plannen kunnen worden gebruikt om op een andere layer een belichtingsplan uit te tekenen. Het is zelfs mogelijk voor elke lichtstand een andere layer te gebruiken: het aantal layers in ClarisCAD is enkel beperkt tot de grootte van het geheugen van de computer.

Een ander groot voordeel is het gemak waarmee verbeteringen en aanpassingen kunnen gebeuren. Het toeval wou, dat ik tijdens mijn verblijf op de HKAPA een diskussie meemaakte tussen een technisch tekenaar en de ontwerper van een operaproduktie. De regisseur wou achteraf ergens een aanpassing van een halve meter, wat voor de tekenaar twee extra dagen technisch tekenen vergde. Met computer zou dit hoop en al twee uur geduurd hebben, ongeveer de tijd die de ganse diskussie innam. Wat natuurlijk niet betekent dat ook deze twee uren extra, dus bij te betalen werk zijn, en computeruren zijn duurder, daar ook een Macintosh moet kunnen worden afgeschreven.

Input met scanner en video, manipulatie en projectie

Zesde dag.

Buiten keyboard en muis zijn er nog andere inputmogelijkheden. Deze dag is gewijdt aan Scanner en Video. In mijn Quadra 950 zit een ScreenMachine kaart van Fast Electronic GmbH, waarmee beelden van een videokamera worden ingelezen. De kaart heeft drie video-input kabels, zodat ook nog een video-weergavetoestel is aangesloten. De gedigitaliseerde videobeelden worden daarna bewerkt, gemanipuleerd met Adobe Photoshop. De opzet is het kreëren van beelden voor videoprojectie.

De verzamelde DIP en AD studenten verstoppen een pleiade verleidelijke Macintoshen en een Barco. Onder tafel is "mijn" Quadra 950 zichtbaar. Uiterst links de Head of Design, Mrs. Lam Tung Pui-man, uiterst rechts uw dienaar, de Jerom.

Ook het programma Freehand wordt behandeld, en de speciale manier van tekenen met deze object-georiënteerde tekenmethode met "bezier" bogen en lijnen: lijnen lopen door- en worden gevormd met punten waaraan een soort hendels zitten die worden gemanipuleerd. Het verlengen of verkorten van deze lijnen, en de hoek waarin zij getrokken worden, maken de lijnen en kurven van de gewenste vorm. Het spreekt vanzelf, dat niet alleen projectiebeelden kunnen gemaakt worden met dit materiaal, maar het geproduceerde werk eveneens voor posters of programmaboekjes bruikbaar is. Ook de

Zevende dag

worden video-input en -output, en de mogelijkheden van Adobe Photoshop verder bekeken.

Macintosh en audio

Achtste dag.

Deze dag is voorbehouden aan de Macintosh als geluidsstudio. Als software wordt SoundEdit Pro gebruikt. De lengte van de opname wordt enkel beperkt door de opslagkapaciteit van de harddisk. Er kan worden gemikst, met effekten gewerkt, geknipt en geplakt, ongewenste klanken uitgezuiverd, tempo kan worden aangepast zonder een klankverschuiving, en stereo output is ook mogelijk.

Andere mogelijkheden: DTP ...

Negende dag.

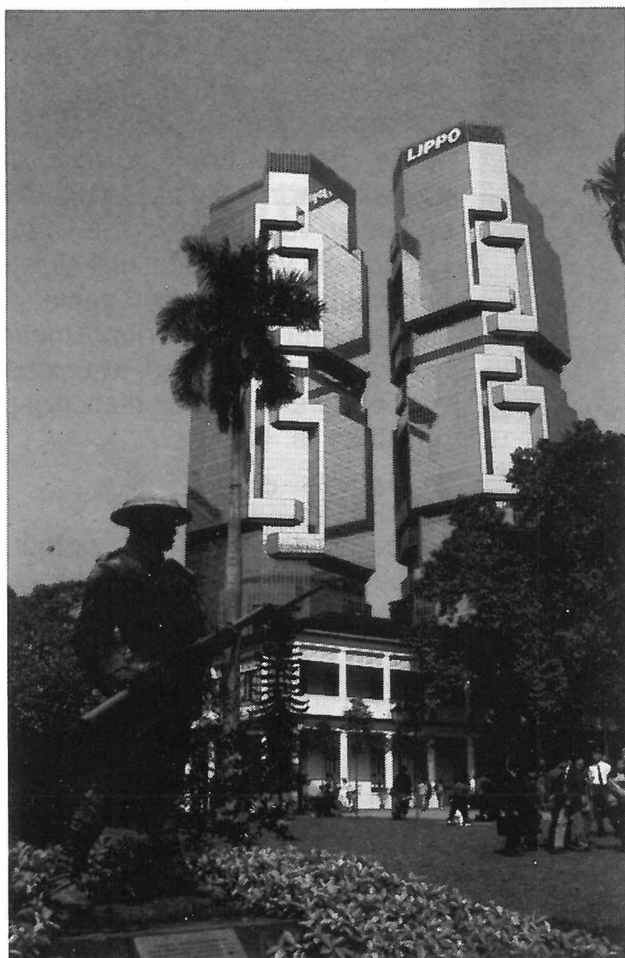
Een ontwerper, die deze verschillende softwarepaketten onder de knie heeft, kan tijdens een tekort aan teatrale opdrachten, ook op andere gebieden het beleg op zijn boterham verdienen. Deze dag werd nog PageMaker bekeken, zodat ook Desktop Publishing tot die mogelijkheden hoort. Freehand en Adobe Photoshop, aangeleerd

voor het maken van projecties, is natuurlijk ook zeer goed bruikbaar in de publiciteitswereld.

Tiende dag.

Deze dag begon met een demonstratie over Multi Media en CD I door Mr. Patrick Chung van Philips Hong Kong Ltd. Daarna was het weer mijn beurt om op de mogelijkheden te wijzen van met computer getekende animaties in de film- en videowereld, zowel twee als driedimensionaal. En van daar naar Virtual Reality is weer maar een stap. Virtual Reality zal in de toekomst een belangrijke plaats innemen in kommunikatie, onderwijs en ontspanning. Voor een scenograaf, die het 3D tekenen beheerst, ligt de weg open in deze richting. Deze ideeën werden met videobeelden geïllustreerd.

animatie ... multimedia ... virtual reality ... Kreativiteit blijft noodzakelijk ...

Tussen de moderne architectuur is nog plaats voor groen in Hong Kong.
Zal het beeld op de voorgrond na 1997 verdwijnen?

Deze workshop heeft het de deelnemers in elk geval duidelijk gemaakt dat het mogelijk is op korte tijd verschillende programma's aan te leren op een Macintosh computer. Merkwaardig was toch een reaktie van een student: Macintosh software was heel gebruiksvriendelijk en snel aan te leren, maar voor het "ernstige werk" was men toch aangewezen op MS DOS en Autocad, want dat was "very difficult". Ja wadde!

De Macintosh met zijn makkelijk te leren software is slechts een middel om de technische kantjes van het ontwerpen te vergemakkelijken, en de mogelijkheden van de scenograaf uit te breiden. Het kreatieve element is nog steeds de ontwerper zelf. Inventiviteit en gevoel voor ruimte blijven echter noodzakelijk.

Ook wat zelfbeheersing is niet weg. Een te uitbundig gebruik van de verschillende mogelijkheden van bepaalde software kunnen de duidelijkheid van de te brengen boodschap verdoezelen. Het gemak om ontwerpen te veranderen en aan te passen leidt soms naar tijdverlies in spelerijen. Ook met computerarbeid gaat de tijd vooruit en komt de "deadline" maar al te snel naderbij!

Voor elke specialiteit blijven echter opleiding en technische kennis vereist, maar een gebruiksvriendelijke computer vergemakkelijkt het ontdekken van andere en nieuwe mogelijkheden. Natuurlijk blijven akteur en stuk centraal staan in een produktie, maar de kans bestaat dat de scenograaf in de toekomst zijn eigen akteurs kreëert in een Virtueel Reële Wereld ...
De regie wordt dan toevertrouwd aan het publiek ...

Jerôme Maeckelbergh

AANBEVELINGEN VEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN

In het vorige nummer van "Aktualiteiten" werd een begin gemaakt met de publikatie van de nieuwe "Veiligheidsvoorschriften" zoals ze in Duitsland worden toegepast.
Hier volgt het tweede deel, overgenomen van ons zusterblad "Zichtlijnen".

4.2 Brandschermen.

4.2.1 - Bij grote tonelen moet de toneelopening van de publieksruimte kunnen worden afgesloten door een uit niet brandbaar materiaal bestaand brandscherm.

4.2.2 - Het sluiten van het brandscherm moet geschieden door gebruik te maken van het eigen gewicht.
De tijd nodig voor het sluiten mag de 30 seconden niet overschrijden.
Het brandscherm moet bestand zijn tegen een druk van 450 N per vierkante meter zonder dat daardoor vervormingen intreden die het functioneren kunnen beïnvloeden.
Het sluiten van het brandscherm moet vanaf twee veilig te bereiken plaatsen in één handeling kunnen worden bewerkstelligd.
Een van die plaatsen dient te zijn op het toneel, en wel in de buurt van de brandwacht, de andere buiten het toneel.
Het sluiten moet worden aangegeven door een akoestisch signaal.
Een kleine zich naar het toneel openende en zich zelfstandig weer sluitende deur in het brandscherm is toegestaan.

4.2.3 - Het brandscherm dient aan de toneelzijde een regeninstallatie te hebben die gedurende een periode van 15 minuten een hoeveelheid water van tenminste 20 liter per minuut, per meter lengte van het brandscherm produceert en die het brandscherm in volle breedte en hoogte bevochtigt.

4.3 Rookafvoerinrichtingen.

4.3.1 - Tonelen moeten rookafvoerinrichtingen in het plafond of in twee tegenover elkaar liggende zijwanden hebben.
Bij grote tonelen bevinden deze zich boven de rollenzolder onmiddellijk in het dak.
De grootte van de rookafvoerinrichting moet minstens bedragen:
- in het plafond: 8% van het toneeloppervlak.
- in de wanden: 10% van het toneeloppervlak.

4.3.2 - Magazijnen, zij- en achtertonelen en ook repetitielokalen zonder ramen moeten over een rookafvoerinrichting van tenminste 1% van het netto oppervlak beschikken.
De omvang per rookafvoer bedraagt tenminste 0.36 vierkante meter.

4.3.3 - Rookafvoerinrichtingen van elke ruimte moeten in één handeling, tegelijk, met behulp van zwaartekracht geopend kunnen worden.
Het openen van de rookafvoerinrichting van het hoofdtoneel moet vanuit twee bedieningsplaatsen mogelijk zijn.
Een van deze plaatsen bevindt zich op het toneel in de buurt van de brandwacht, de andere moet zich buiten de toneelruimte bevinden.
Het sluiten van deze rookafvoerinrichtingen moet geschieden vanuit een bedieningsplaats bovenin het toneelhuis.
De bedieningsinstallatie van de rookafvoerinrichtingen moet het opschrift hebben:
Toneel open / gesloten.

4.3.4 - De oppervlakte van alle openingen naar de rollenzolder moet tenminste gelijk zijn aan de gezamenlijke oppervlakte van de rookafvoerinrichting. Een derde van deze openingen dient minimaal een oppervlakte te hebben van 800 x 800 millimeter en tweederde mag uitgevoerd zijn als opening tussen looproosters met een maximale gleufbreedte van 40 millimeter. De delen van een looprooster mogen maximaal 250 millimeter breed zijn. Dit voorschrift geldt niet wanneer de rollenzolder belegd is met metalen roosters waarvan de totale oppervlakte minstens gelijk is aan de gezamenlijke oppervlakte van de rookafvoerinrichting. Bij nieuwbouw dient ervoor gezorgd te worden dat decordelen niet hoger dan tot 1 meter onder de rollenzolder opgetrokken kunnen worden.

4.3.5 - Rookafvoerinrichtingen in publieksruimten zonder compleet toneel moeten een oppervlakte van tenminste 1% van het netto oppervlak van deze ruimte bedragen.
De oppervlakte van de doorsnede van elke rookafvoerinrichting moet tenminste 1 vierkante meter zijn.

4.3.6 - Publieksruimten met een groot toneel moeten een rookafvoerinrichting hebben met een oppervlakte van tenminste 50% van de oppervlakte van de rookafvoerinrichting van het toneel.
Ze dienen in het plafond vlak in de buurt van het toneelhuis aangebracht te zijn.
De bedieningsinrichting moet gemerkt zijn met: rookafvoerinrichting publieksruimte.

4.4 Brandweervoorzieningen.

4.4.1- Daaronder worden gerekend:
- regeninstallaties.
- brandschermbevochtigingsinstallaties.
- wandhydranten.
- hydranten in de ruimte.
- klein blusmateriaal.

4.4.2 - Regeninstallaties moeten ingebouwd worden in grote tonelen en in middelgrote tonelen met een grondoppervlakte boven de 150 vierkante meter.
Zij moeten het gehele toneel, achter- en zijtonelen alsook de ruimten onder de galerijen en diverse ingebouwde hoeken en vlakken, ongehinderd kunnen bevochtigen.

4.4.2.1 - Regeninstallaties mogen in maximaal 3 gescheiden, apart te bedienen groepen opgedeeld zijn, te weten in:
- hoofdtoneel met achtertoneel.
- rechterzijde toneel.
- linkerzijde toneel.

4.4.2.2 - In plaats van een regeninstallatie kan toestemming gegeven worden voor een gelijkwaardige brandblusinstallatie.

4.4.3 - Brandschermbevochtingsinrichtingen zijn verplicht bij grote en middelgrote tonelen. Ze moeten met de regeninstallatie zo gekoppeld worden dat ze bij het inbedrijfstellen van de regeninstallatie onafhankelijk van hun eigen bedieningsventiel kunnen functioneren.

4.4.4 - Een eigen bluswatervoorziening met kranen kan verplicht gesteld worden voor gebouwen met publieksruimten van meer dan 600 zitplaatsen, of een ruimte met middelgrote of grote tonelen.
Bij meer dan tien geplaatste aftappunten voor brandslangen zijn twee van elkaar gescheiden toevoerleidingen nodig.

4.4.4.1 - Aantal en soort van de wandhydranten voor middelgrote en grote tonelen moeten opgebouwd zijn volgens tabel 1 (hieronder).

4.4.5 - Klein blusmateriaal.
Klein blusmateriaal moet in overleg met de daarvoor verantwoordelijke brandweercommandant opgehangen worden.

4.5 - Brandmeld- en alarminstallaties.
In alle voor publiek opengestelde ruimten moet de brandweer rechtstreeks gealarmeerd kunnen worden.

4.5.2 - Is er een openbaar brandmeldingsnet ter beschikking, dan moet de publieksruimte zijn uitgerust met tenminste 1 op dit net aangesloten brandmelder. Gebouwen met publieksruimten van meer dan 1200 zitplaatsen en met middelgrote tonelen, groter dan 150 vierkante meter, of met grote tonelen, moeten met een interne brandmeldinstallatie zijn uitgerust.

4.5.3 - Bij middelgrote en grote tonelen dienen akoestische brandalarminstallaties in het toneelhuis aanwezig zijn, deze moeten bovendien omgezet kunnen worden in lichtsignalen.

4.6 Paniekverlichting.

4.6.1 - In publieksruimten moet een paniekverlichting aanwezig zijn die ook bij volledig uitvallen van de algemene verlichting in ruimten, vluchtwegen en belangrijke technische ruimten en installaties zoveel licht geeft dat zowel de evacuatie van de zich in het gebouw bevindende personen alsook het uitvoeren van noodzakelijke reddingsoperaties mogelijk is.

4.6.2 - Paniekverlichting moet een eigen stroomvoorziening hebben die onafhankelijk van de normale stroomtoevoer functioneert en bij uitvallen van de netspanning moet deze binnen 1 seconde automatisch aangaan.
Deze noodstroombron moet genoeg stroom bevatten om de gehele in het bedrijf aanwezige paniekverlichting bij volledig gebruik mogelijk te maken totdat het gebouw geheel ontruimd is, en dat gedurende tenminste 1 uur.

Tabel 1

soort toneel	minimum aantal	plaats wandhydranten
middelgrote of grote tonelen. 50 - 150 vierkante meter	2	in ieder geval 1 bij de brandwacht
middelgrote of grote tonelen	3	op het toneelniveau waarvan 1 bij de brandwacht
grote tonelen (indien van toepassing)	1	bij elke onderste zijbrug
	2	op een plaats niet dieper dan 10 m onder de rollenzolder

4.6.3 - In ruimten, die om bedrijfstechnische redenen verduisterd worden, zoals publieksruimten van theaters, of tonelen en scènepodia, moet na het uitvallen van het algemene lichtnet, een kloppende verlichtingssterkte beschikbaar zijn.
Zolang het algemene belichtingsnet niet gestoord is, dient in deze ruimten de paniekverlichting slechts zo te werken dat bij verduistering deuren, gangen en drempels duidelijk zichtbaar zijn.

5 Richtlijnen bij brand.

5.1 Algemeen.

5.1.1 - Theatervoorstellingen, uitvoeringen van variétés van radio en televisie, alsook uitvoeringen waarbij brandgevaarlijke handelingen worden verricht, mogen alleen plaatsvinden in aanwezigheid van een brandwacht van een centrale, plaatselijke, of bedrijfsbrandweer.

5.1.2 - Indien bij generale repetities van toneelvoorstellingen publiek aanwezig is, dient ook een brandwacht aanwezig te zijn.

5.1.3 - Het zicht van de brandwacht op het speelvlak en het voortoneel dient ten alle tijden mogelijk gemaakt te worden.

5.1.4 - Decorstukken en rekwisieten op het voortoneel en op de podia moeten voldoen aan de richtlijnen die gelden voor decors en rekwisieten.

5.1.5 - Op tonelen en podia moet het decor zo worden opgebouwd, dat evacuatie van alle op het toneel aanwezige medewerkers gewaarborgd is en ingrijpen van de brandwacht te allen tijde mogelijk is.
Op middelgrote en grote tonelen moet behalve aan voornoemde voorschriften voldaan worden aan het volgende: tussen de toneelmuren en de rondhorizon of het opgebouwde decor moet een gang van tenminste 1 meter breedte overblijven, tenzij een direct toegankelijke omloopgang achter de toneelmuur aanwezig is.

5.1.6 - Na het einde van de avondvoorstelling moet de toneelvloer zo ver worden vrijgemaakt dat een ongehinderde doorgang mogelijk is. Hangende decorstukken incl. afstopping dienen omhoog gehaald te worden.

5.1.7 - Verbrandingsmotoren mogen in afgesloten ruimten slechts kortstondig draaien. Als ze uit scènische overwegingen langer moeten draaien is dat slechts toegestaan indien de uitlaatgassen direct in de open lucht worden gebracht.

5.1.8 - Motorrijtuigen met verbrandingsmotoren mogen op een toneel slechts zoveel brandstof in de tank hebben als nodig is voor de betreffende scène, doch ten hoogste 500 kubieke centimeter.
Ze mogen alleen gebruikt worden door medewerkers die vertrouwd zijn met de bediening van het betreffende motorrijtuig.
Motorrijtuigen mogen na de voorstelling alleen dan op het toneel worden opgeslagen wanneer de brandstof is verwijderd en de accupolen zijn losgenomen.

5.1.9 - Vuur en open licht mogen op tonelen niet gebruikt worden.
Wanneer dit uit artistieke overwegingen onvermijdelijk is, moeten speciale veiligheidsmaatregelen getroffen worden in overleg met de betreffende brandweerorganen.

5.1.10 - Decorstukken, rekwisieten, meubels e.d. moeten buiten het hoofdtoneel worden bewaard.
Op het hoofdtoneel mogen zich alleen die decorstukken en rekwisieten bevinden die nodig zijn voor de lopende, de voorafgaande of de volgende voorstelling.

5.1.11 - Toneelinstallaties op het hoofdtoneel en in de nevenruimten dienen regelmatig, doch tenminste 1 maal per jaar te worden schoongemaakt. Bij deze schoonmaakbeurten mogen geen vloeistoffen worden gebruikt die brandbaar zijn of schadelijk voor de gezondheid.

5.1.12 - Brandschermen en afsluitingen naar zij- en achtertonelen mogen in hun functioneren niet worden gehinderd.
Volledige afsluiting door brandschermen dient te allen tijde te zijn gewaarborgd.
Voor het begin van iedere voorstelling of uitvoering moet er gelegenheid zijn om het functioneren van het brandscherm in aanwezigheid van de brandwacht uit te testen.
Het brandscherm naar de publieksruimte moet behalve bij repetities opbouw en afbraak van het decor, en bij uitvoeringen gesloten worden gehouden.

5.1.13 - Rookluiken moeten bedrijfsklaar gehouden worden.
De bedieningsinrichtingen en aanwijzingsborden moet goed zichtbaar zijn.
De positie van het rookluik (open/dicht) moet duidelijk waarneembaar zijn.

5.1.14 - Roken is alleen toegestaan in daarvoor door de bedrijfsleiding bestemde ruimten.
In theaters is toestemming nodig van de plaatselijke verantwoordelijke brandweer.

5.2 **Brandmelding.**

5.2.1 - Het moet zeker zijn dat bij uitbreken van brand direct brandalarm gegeven wordt en de brandweer op de hoogte wordt gebracht.

5.2.2 - De noodzakelijke voorzorgsmaatregelen van organisatorische en meld-technische aard moeten in overeenstemming zijn met de plaats, de soort en de brandgevoeligheid van het betreffende bedrijf.

5.2.3 - Alle medewerkers van het bedrijf dienen vertrouwd te zijn met de voor het betreffende bedrijf geldende aard en werking van de brandmelding en de inschakeling van het bedrijfsalarm, met de vlucht- en reddingswegen, met de hantering en bediening van de geldende brandblusapparaten en -installaties, vooral van handblussers, en met de manier van optreden bij het uitbreken van brand.

5.2.4 - Er moet een waarborg zijn ingebouwd dat nieuw personeel en hulpkrachten direct worden ingelicht omtrent de geldende bepalingen bij het uitbreken van brand. ♦

... krijgt een vervolg.

Begin maart overleed de schilder, etser en litograaf Albert Crommelynck op 90-jarige leeftijd in Brussel. Hij was een broer van de bekende toneelschrijver Fernand Crommelynck.
Hij ontwierp decors en kostuums voor het Théâtre Hébertot in Parijs en voor het Théatre National in Brussel.

Werk van Robert Wilson wordt momenteel tentoongesteld in de galerij Beeckman te Brussel.
De expo toont originele tekeningen van Swang Song en lithos van Parsifal uitgegeven door Fred Jahn in Munchen en David Nolan in New York.

Sedert vorige zomer is in Eindhoven het Muziekcentrum Frits Philips in gebruik: een grote zaal met 1250 plaatsen en een kleine zaal voor 400 mensen. Onlangs werd het sluitstuk geplaatst: een 24 miljoen frank kostend symfonisch orgel. Daarmee is het centrum, dat tevens de nieuwe thuisbasis is van het Brabants Orkest, kompleet afgewerkt.

"Toneel, toneel". Teaterfoto's van Herman Selleslags in de foyer van het Provinciaal Centrum Arenberg te Antwerpen.
Open tijdens de schouwburgvoorstellingen en ook op werkdagen tijdens de kantooruren, maar dan wel na telefonische afspraak met Mevr. H. Serneels of Dhr. A. Moerkens.
Tot 30 mei '93. (Tel: 03/232.11.14)

De financiële problemen waarmee het Antwerpen'93-projekt De Ark worstelde, zijn opgelost.
Eind april spelen twee Vlaamse gezelschappen, Nova Zembla en Stan, de Ark in!

BASTT - NIEUWS

Het Cultureel Centrum Strombeek-Bever/Grimbergen werft aan voor onmiddellijke indiensttreding een technicus (V/M).

Functie-informatie: het opbouwen, begeleiden en afbreken van voorstellingen en andere activiteiten, zowel in de schouwburg als op andere locaties;
het instellen en bedienen van de theatertechnische apparatuur;
het uitvoeren van alle voorkomende onderhoudswerkzaamheden.

Functie-eisen: aantoonbare elektronica/electrotechnische kennis op min. Hoger Secundair Technisch niveau;
vakkennis en ervaring op het gebied van podiumtechniek, licht en geluid;
bereidheid op onregelmatige tijden te werken;
enige kennis en ervaring als filmoperateur strekt tot aanbeveling.

Kandidatuurstelling met levensloop uiterlijk tot 30 april insturen naar
Cultureel Centrum
T.a.v. de voorzitter
Gemeenteplein
1853 STROMBEEK

Graag willen wij,"Blauw Vier", een goede theatertechnieker vinden.
Wij zoeken iemand met het volgende profiel:

- minimum één of twee jaar ervaring in theater techniek
- bereid zijn een 140-tal reisvoorstellingen per seizoen te verzorgen
- zelfstandig kunnen werken
- stipt in tijd en nakomen van afspraken
- communicatief zijn en genoegen scheppen in teamwerk
- in het bezit van rijbewijs B

Wij bieden:

- een aangename en ontspannen werksfeer
- de kans veel ervaring op te doen met techniek bij reisvoorstellingen
- start kontrakt ten laatste augustus 1993
- een loon volgens kunnen

Kandidatuurstelling insturen naar:
"Blauw Vier"
Namenstraat 7A
2000 Antwerpen
tel: 03/458 11 25

Kindertheatergroep 'Scharlaken dak' zoekt lichttechnieker voor een reeks van voorstellingen in diverse Kulturele Centra - vanaf oktober '93.
Voorstellingen overdag.

Tel: 050/346 242 - Theater Scharlaken dak, Spinolarei 15 te 8000 Brugge.
Kontaktpersoon: Bellens Monique.

BOURLA - SCHOUWBURG

Op 30 mei 1993, dat is met Pinksteren, om 11 uur in de voormiddag, organiseert BASTT een bezoek aan de pas gerestaureerde Bourla-schouwburg. Dit bezoek gebeurt onder de kundige leiding van ons bestuurslid Mon De Leenheir, die de hele restauratie en verbouwing heeft opgevolgd.

Gelieve onderstaande strook in te vullen en te sturen aan :

Dré Darden
Campinaweg 10
2960 St.Job in 't Goor.

Alleen de 30 eerste inschrijvers worden toegelaten.
Indien zich meer geïnteresseerden aanbieden zal een tweede bezoek ingelast worden.

Afspraak aan de dienstingang : Graanmarkt.

Ik neem deel aan het bezoek aan de BOURLA-schouwburg op zondag 30 mei 1993 te 11.00 uur.

NAAM :
ADRES :
FUNKTIE :
AANTAL DEELNEMERS :

HANDTEKENING :

BASISKURSUS THEATERTECHNIEK VOOR PROFESSIONELEN

Zoals aangekondigd in Aktualiteiten Nr 46 richt BASTT voor de vijfde maal een basiskursus theatertechniek in. De plaats van handeling is ook ditmaal weer het Provinciaal Centrum Dommelhof te Neerpelt, en wel van maandag 7 tot vrijdag 11 juni 1993.
De hoofdlijnen van de kursus zijn de theoretische en praktische grondslagen van algemene theatertechniek, geluids- en belichtingstechniek, aangevuld met veiligeid, speciale effecten, muziek in het theater, produktie, en de struktuur van het theater in Vlaanderen. Eveneens voorzien we enkele demonstraties. Het wordt een zwaar lesrooster, dagelijks van 9 tot 22 uur. (46 uur in totaal), maar entoesiaste interesse garandeert een prima resultaat. De kursusgevers zijn weerom theaterpractici met jarenlange ervaring in dit vak. De kursisten moeten in het theatertechnisch beroep staan, en persoonlijk lid van BASTT zijn. Het kursusgeld bedraagt 8.500.-fr. voor BASTT-leden, niet leden betalen 750.-fr lidgeld; dit kan eenmalig op hetzelfde rekeningnummer (789-5730974-38). Hiervan dient vòòr 1 mei een voorschot van 2000.-fr. gestort te worden.
Het saldo vòòr 1 juni.

In het kursusgeld is begrepen :

- het lessenpakket
- 4 overnachtingen (lakens en dekens voorzien, toiletgerief en handdoeken niet)
- ontbijt, middagmaal, avondmaal, pauzekoffie's.

De vakbonden ACOD- en ACV-kultuur zijn bereid om voor hun leden tussen te komen (4.000.-fr), het is wel belangrijk het volledig bedrag te betalen, BASTT zorgt voor een bewijs van uw deelname en de vakbond stort het beloofde bedrag op uw rekening.
Ben je geïnteresseerd, neem dan kontakt met Roger POTTIER

- 03 - 231 97 50 (werk)
- 03 - 216 10 83 (privaat, ook fax)

Om praktische redenen moeten wij het aantal deelnemers beperken tot 24. Schrijf dus vlug in.

BASTT - NIEUWS

A G E N D A

29 - 30.4.'93	:	ABTT - Trade Show '93 - LONDEN
7 - 11.6.'93	:	BASTT - Basiskursus Theatertechniek - Neerpelt - Dommelhof.
8 - 10.6.93	:	Show Tech '93 - BERLIJN

EUROPEES CENTRUM VOOR SCENOGRAFIE.

De "Central St. Martins School of Art and Design", de "Ecole Nationale Superieure des Arts décoratifs de Paris", de scenografie afdeling van het theaterinstituut van Barcelona en de Hogeschool voor de Kunsten van Utrecht hebben samen een Europees scenografiecentrum opgericht.
Het doel van de instelling is het uitwisselen van mensen en ideeën, met het behoud van de eigen tradities en identiteit.

De Erasmusprijs 1993 wordt toegekend aan de Duitse teater- en operaregisseur Peter Stein voor zijn kreatieve bijdrage aan het Europese teater.
Peter Stein is sinds vorig jaar kollega van Gerard Mortier als directeur drama en teater bij de Salzburger Festspiele.
De produktie "Julius Ceasar" is deze zomer de topattraktie van het internationaal teaterfestival van Edingburgh.

Sam Shepard, amerikaanse toneelauteur en scenarist, is het onderwerp van een colloquium van de "Belgian - Luxembourg - American Studies Association".
Het vindt plaats in het Bedford Hotel in Brussel van 28 tot 30 mei '93.
(Inlichtingen: American Cultural Centre: tel.02/513.38.30)

"Moonlight" is Harold Pinters eerste avondvullende toneelstuk sinds "Betrayal" van 1978. Het gaat deze herfst in London in première.

C.A.O. - PODIUMKUNSTEN

Voor de werknemers die ressorteren onder het nieuwe decreet voor de podiumkunsten, bestaat er nog steeds geen algemene collectieve arbeidsovereenkomst.
Het Gemeenschappelijk Vakbondsfront, de betrokken directies en het kabinet van de Minister van Cultuur kwamen na vier dagen onderhandelen tot een ontwerp - C.A.O.; de integrale tekst vindt je hieronder als informatie.
Het podiumdecreet omvat dramatische kunst, dans, muziektheater en kunstencentra.

C.A.O. Podiumkunsten

Artikel 1

De onderhavige collectieve arbeidsovereenkomst regelt de verhouding tussen de werknemers en de werkgevers van de organisaties in de podiumkunstensector zoals omschreven in het decreet houdende de regeling van de subsidiëring voor de werking van organisaties voor podiumkunsten.

De C.A.O. gaat in op 1 juli 1994 voor de het tekst- en figurentheater en op 1 januari 1994 voor de andere sectoren en is in principe geldig voor onbepaalde tijd, behoudens opzegging bij aangetekende brief uiterlijk 6 maanden voor het einde van het lopende seizoen. Punten waarover 2 maanden voor het begin van het nieuwe seizoen geen nieuw akkoord bestaat, blijven opgeschort voor de duur van het volgende seizoen.

In de disciplinesectoren die de bepalingen van deze overeenkomst met pecuniaire implicaties, niet kunnen realiseren om reden dat de subsidies lager zijn dan 6 miljoen Bfr., gelden genoemde bepalingen als een dwingend streefdoel. Dit betekent dat ze zo dicht mogelijk moeten benaderd worden en anderzijds dat ze zo snel mogelijk moeten gehaald worden.

Artikel 2

De werkgevers verbinden zich ertoe alle huidige en toekomstige sociale wetten strikt te eerbiedigen.

Artikel 3

Slechts twee soorten van arbeidsovereenkomsten worden toegepast : de arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur en de arbeidsovereenkomst van bepaalde duur. Kontrakten voor een bepaald werk zijn eveneens toegelaten voor artistiek doch niet-uitvoerend personeel, m.a.w. voor de artistieke werknemers niet genoemd in artikel 3, 2° van het K.B. van 28 november 1969 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.

Artikel 4

Anciënniteit wordt verworven in organisaties uit de sector van de gesubsidieerde podiumkunsten of in vergelijkbare organisaties en opgebouwd op basis van kontrakten van onbepaalde duur en van bepaalde duur. De arbeidsprestaties geleverd in een D.A.C.- of

Gesko-statuut en in eenzelfde beroepskwalificatie in de podiumkunstensector, komen eveneens in aanmerking voor de anciënniteitsbepaling.

Kontrakten van bepaalde duur, afgesloten binnen het tijdsbestek van 1 seizoen, die samengeteld de duur van 3 maanden niet overschrijden, gelden voor hun effectieve duur voor de bepaling van de anciënniteit.

Kontrakten van bepaalde duur, afgesloten binnen het tijdsbestek van 1 seizoen, die samengeteld minimaal 3 maanden en maximaal 6 maanden bedragen, worden beschouwd als een contract van 6 maanden.

Kontrakten van bepaalde duur, afgesloten binnen het tijdsbestek van 1 seizoen, die samengeteld minimaal 6 maanden en maximaal 12 maanden bedragen, worden beschouwd als een jaarcontract.

Voor het technisch en administratief personeel wordt de bewezen nuttige beroepservaring, verworven in loondienst of in een zelfstandig statuut, in aanmerking genomen voor het bepalen van de anciënniteit.

Bij dezelfde werkgever worden de verworven sociale en pecuniaire rechten globaal behouden. Met uitzondering van de anciënniteit kunnen bepaalde verworven rechten, extern aan deze C.A.O., niet aan een latere werkgever worden opgelegd.

Artikel 5

De betalingen worden uiterlijk de laatste werkdag van de maand uitgevoerd. Maandelijks ontvangt de werknemer een afrekening met vermelding van de brutowedde, aftrek van de sociale zekerheid, de bedrijfs-voorheffing en op het einde van de overeenkomst, of op het geëigende ogenblik, de afrekening van het vakantiegeld. Voor kontrakten van bepaalde duur wordt het vakantiegeld uiterlijk de laatste dag van de aanwerving uitbetaald. Voor kontrakten van onbepaalde duur gebeurt de uitbetaling uiterlijk 30 juni.

De werkgevers verbinden zich ertoe een voldoende deel van het geheel van hun middelen voor te behouden aan het verzekeren van bezoldigingen en vergoedingen.

Artikel 6

De wekelijkse rustdag is vastgesteld op zondag. Indien zondag een speeldag is, dan valt de rustdag op een andere vast te stellen dag, in principe in dezelfde week, maar rekening houdend met wat bepaald wordt in artikel 9.

Valt een wettelijke feestdag op de vrije dag, dan zal de wettelijke feestdag worden toegekend op een andere werkdag.

Artikel 7

De kontrakten van onbepaalde duur kunnen worden beëindigd, mits naleving van de wettelijke opzeggingsmodaliteiten.

Bij opzegging van de arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur zal ernaar gestreefd worden de einddatum van de opzeggingstermijn te laten samenvallen met het einde van het lopende seizoen.

De stopzetting van de tewerkstelling van artistieke werknemers met een contract van onbepaalde duur dient echter steeds schriftelijk te worden aangekondigd ten minste 5 maanden vóór het einde van het lopende seizoen.

De kontrakten van bepaalde duur lopen ten einde bij het volmaken van de overeengekomen termijn. Wanneer een kontrakt van bepaalde duur samenvalt met de duur van een seizoen, zal er naar gestreefd worden dat ten minste 5 maanden voor het einde van het seizoen, de intentie medegedeeld wordt of de kontraktuele verbintenis beëindigd wordt of zal vernieuwd worden.

Een kontrakt van bepaalde duur dat niet geheel overeenstemt met een volledige kalendermaand wordt bezoldigd a rato van 1/22e maandloon per repetitiedag en 1/20e maandloon per voorstelling.

Een kontrakt van bepaalde duur voor een rolovername (opneemkontrakt) op korte termijn wordt bezoldigd a rato van 1/11e maandloon per repetitiedag (voor de eerste vier repetitiedagen) en 1/9e maandloon per voorstelling (voor de eerste 4 voorstellingen) (gegarandeerd uit te betalen minimum).

Deze laatste 2 paragrafen gelden enkel voor werknemers die op dat ogenblik niet reeds kontraktueel aan het gezelschap verbonden zijn.

Artikel 8

Alle bijzondere clausules die er na akkoord tussen partijen worden aan toegevoegd, kunnen in geen geval indruisen tegen de bepalingen van onderhavige C.A.O. ; in voorkomend geval zullen deze clausules als onbestaande worden beschouwd.

Er kunnen geen andere prestaties worden opgedragen dan deze die worden vermeld in de arbeidsovereenkomst.

De werknemer moet vóór de ondertekening van de arbeidsovereenkomst de werkgever schriftelijk op de hoogte brengen van alle verbintenissen met derden op het gebied van tewerkstelling.

Een acteur die al kontraktueel in dienst is, moet schriftelijk toestemming krijgen van de werkgever voor alle eventuele verbintenissen die hij met derden wil aangaan op het gebied van tewerkstelling.

Het niet nakomen van deze verplichtingen kan leiden tot kontraktverbreking vanwege de werkgever wegens dwingende redenen.

Artikel 9

Er worden vier loongroepen onderscheiden.

• Loongroep A :

- acteurs, dansers, zangers, musici ;
- regisseur, choreograaf ;
- dramaturg ;
- ontwerpers (klank, licht, decor, kostuums...) ;
- eerste regie-assistent : degene die de regisseur vervangt tijdens de repetitieperiode en/of belast is met de bewaking van de kwaliteit van de voorstelling ;
- eerste toneelmeester : is verantwoordelijk voor de voorbereiding, de opbouw en het verloop van de voorstelling op technisch gebied, voor zowel licht, geluid als decor, zoals deze zijn bepaald door de regie en geeft leiding aan de tweede en derde toneelmeester ;
- produktieleider : rapporteert aan de zakelijke leider, participeert in het stafoverleg, stelt per produktie een begroting op voor de technische uitvoering en beheert het budget per produktie.

• Loongroep B :

- hoofd decoratelier ;
- hoofd kostuumatelier ;
- assistent-ontwerpers ;
- tweede regie-assistent : degene die belast is met de organisatie van het repetitieproces ;
- tweede toneelmeester : bereidt voorstellingen voor op aanwijzingen van de eerste toneelmeester en/of -ontwerper en draagt bij voorstellingen zorg voor de voorbereiding, de opbouw en het verloop van de voorstelling voor één van de disciplines : licht, geluid of decor ;
- administratief personeel voor coördinatie van administratieve opdrachten met eindverantwoordelijkheid.

• Loongroep C :

- naaisters ;
- kleedsters ;
- kappers ;
- grimeurs ;
- opgevers ;
- derde toneelmeester : verricht volgens instrukties van de tweede of eerste toneelmeester voorbereidende werkzaamheden bij de opbouw van licht, geluid en decor ;
- administratief personeel met uitvoerende taak.

• Loongroep D :

- klusjesman ;
- kuisvrouw ;
- portiers ;
- chauffeurs ;
- en vergelijkbare funkties.

Artikel 10

Onderstaande flexibiliteitsregelingen gelden voor de volgende werknemersgroepen :

A. De werknemers genoemd in artikel 9, groep A.1 :

- er kunnen maximum 2 voorstellingen per dag gegeven worden. Uitzonderlijk zijn drie voorstellingen mogelijk wanneer het gaat om een gezamenlijke duurtijd van maximum 3 uur en gegeven op dezelfde lokatie ;
- op een dag van 2 voorstellingen kan niet gerepeteerd worden ;
- er kunnen maximum 6 opeenvolgende dagen arbeidsprestaties geleverd worden. Bij reisvoorstellingen kan hiervan afgeweken worden, met respect voor wat in artikel 6 bepaald werd ;
- er kunnen maximum 10 opeenvolgende dagen arbeidsprestaties geleverd worden in periodes van generale repetities ;
- er moet minstens 10u. nachtrust voorzien worden ; deze tijd wordt tot 8 uur teruggebracht wanneer het gaat om reisvoorstellingen.

B. De werknemers genoemd in artikel 9, groep A.2, groep B.1, groep C.1 en groep D :

a) arbeidsduur :

1. De normale arbeidsdag bedraagt 8u., exclusief de etenstijden. De normale werkweek bedraagt 39u. Een arbeidsdag mag maximum 13u. bedragen bij generale repetities, bij reisvoorstellingen en bij receptieve programmatie.

2. Elke dienst bedraagt minimum 4u. Een voorziene dienst die niet doorgaat of een dienst die korter is dan 4u. wordt in rekening gebracht voor 4u.

b) Er kunnen maximum 6 opeenvolgende dagen arbeidsprestaties geleverd worden. Er kunnen maximum 10 opeenvolgende dagen arbeidsprestaties geleverd worden in periodes van generale repetities. Er moet minstens 10u. nachtrust voorzien worden ; deze tijd wordt tot 8u. teruggebracht wanneer het gaat om reisvoorstellingen of opeenvolgende receptieve programmatie.

c) Compensatie :

- Vanaf overschrijding van de normale arbeidsduur op maandbasis tot en met het 200ste uur/maand is er een compensatie van 150 % in tijd.
- Vanaf het 201ste uur/maand is er 150 % compensatie in tijd, en 50 % in loon.
- Bij overschrijding van het 13de uur/dag is er onmiddellijke compensatie van 50 % in loon voor deze overuren.

C. De werknemers genoemd in artikel 9, groep B.2 en groep C.2 :

- De normale arbeidsduur bedraagt 39u./week.
- Andere voorwaarden moeten per kontrakt geregeld worden voor zover ze specifiek zijn (vb. probleem van kassapersoneel).

Bij kontrakten van onbepaalde duur kan de compensatie in tijd opgenomen worden

uiterlijk tot zes maanden na de aanvang van het daaropvolgende seizoen.

Bij kontrakten van bepaalde duur moet de compensatie in tijd binnen de kontraktperiode gegeven en opgenomen worden. In geval van overmacht moet deze compensatietijd betaald worden of moet het kontrakt met deze tijd verlengd worden.

Artikel 11

In dit artikel worden de minimum-weddeschalen bepaald ; het staat de kontraktanten uiteraard vrij individueel hogere weddeschalen af te spreken.

De onderstaande weddeschalen werden ontleend aan de ambtenarenweddeschalen van de overheid en zijn aan 100 % uitgedrukt. Deze overheidsweddeschalen gelden hier enkel als referentiepunten, d.w.z. dat in de podiumkunstensector de loonbepalingen van de privé-sector gelden en dat verhogingen van deze weddeschalen (door index of C.A.O.-bepalingen in de overheidssector) enkel moeten toegepast worden in de mate dat de Vlaamse overheid deze verhogingen in het krediet voor het podiumdecreet aanrekent.

De weddeschaal van loongroep A is een specifieke weddeschaal.

De weddeschaal van loongroep B heeft als referentie overheidsweddeschaal 23/3.

De weddeschaal van loongroep C heeft als referentie overheidsweddeschaal 20/2.

De weddeschaal van loongroep D heeft als referentie overheidsweddeschaal 33/4.

- Loongroep A kan ten vroegste aangepast worden vanaf de leeftijd van 22 jaar.
- Acteurs zonder opleiding moeten 4 jaar ervaring kunnen bewijzen, vooraleer zij kunnen uitbetaald worden conform de weddeschaal van loongroep A. Voordien is hun inschaling vrij onderhandelbaar.
- Werknemers die overgaan naar een hogere loongroep, behalve van loongroep D naar loongroep C, verliezen 1/3e van hun anciënniteit.

Artikel 12

De bezoldigingen en vergoedingen worden gekoppeld aan de index gehanteerd binnen het Openbaar Ambt, evenwel slechts uit te voeren in de mate dat de overheid de index in de subsidies inrekent, en uitbetaald volgens overeen te komen modaliteiten.

Basisindex is deze van kracht op 1 juli 1989.

Artikel 13

Een minimumvakantie van 5/6e weken wordt gegarandeerd voor al het personeel dat onder het regime van de flexibele werkregeling valt (zie art. 10). In deze 6e weken is geen enkele compensatiedag noch wettelijke feestdag inbegrepen. De jaarlijkse vakantieperiode(s) voor het vast personeel wordt (worden) uiterlijk op 15 december bepaald, na overleg met de werknemers. Afwijking kan worden toegestaan in overeenkomst met de werknemers.

Elke voor onbepaalde duur aangeworven werknemer heeft jaarlijks recht op een ononderbroken betaald verlof van minimaal 4 weken indien hij onder het regime van de flexibele werkregeling valt, en van minimaal 3 weken indien hij niet onder dit regime valt.

Artikel 14

Indien een séjour wordt uitbetaald voor lunch of diner, of indien voor een overeenkomstige maaltijd wordt gezorgd, wordt automatisch een rustpauze van telkens 1 uur voorzien. Deze rusttijd wordt niet als werktijd beschouwd en als dusdanig niet in rekening gebracht bij de berekening van de totale arbeidsduur die dag.

Artikel 15

Vergoedingen en toelagen

§ 1. De werknemer die voor het gezelschap op reis gaat in de Benelux zal hiervoor een forfaitaire kostenvergoeding ontvangen. Daarbij worden de volgende basisbedragen onderscheiden : lunchgeld, dinergeld, ontbijt.

1. Lunchgeld
wordt uitgekeerd indien de overeenkomstige eerste lunchperiode (zijnde 12-14u. of 18-20u.) volledig binnen de werkuren valt. Dit lunchgeld is uitkoopbaar met een broodmaaltijd.

2. Dinergeld
wordt uitgekeerd indien de daarnee overeenkomstige periode (zijnde 18 tot 20u.) volledig binnen de werkuren valt, en de werknemer reeds een lunch- of lunchgeld heeft gekregen. Dit dinergeld is uitkoopbaar met een warme maaltijd.

3. Ontbijtgeld
wordt uitgekeerd indien de werktijd vóór 7 uur aanvangt. Dit ontbijtgeld is uitkoopbaar met een ontbijt.

§ 2.
1. Het lunchgeld bedraagt 260 fr.
2. Het dinergeld bedraagt 525 fr.
3. Het ontbijtgeld bedraagt 125 fr.

§ 3. Uitgezonderd schriftelijke toestemming van de werkgever dient het vervoermiddel van het theater te worden gebruikt. Voor een rondreis in het buitenland mag reizen per vliegtuig of schip niet worden geweigerd.

§ 4. Als de werknemer met schriftelijke toestemming van de werkgever of op verzoek van de werkgever zijn eigen wagen gebruikt, gebeurt de terugbetaling op basis van de Michelinkaart en langs de kortste weg volgens het wettelijk vastgesteld tarief, met een maximum vergoeding voor 11 PK.

Indien de werkgever een collectieve autoverzekering afsluit en betaalt voor de privé-wagens van de werknemers, wordt de

maximum vergoeding tot 7 PK beperkt.

§ 5. Bovenvermelde vergoedingen worden éénmaal per jaar aan de index aangepast, uitvoerbaar na indexering van de subsidies.

§ 6. De verplaatsingsduur wordt als werktijd beschouwd.

§ 7. Overnachtingsmodaliteiten : op advies van de werknemers zal de werkgever voor elke reisvoorstelling beslissen of iedereen blijft overnachten dan wel of iedereen terugkeert. Er wordt in het eerste geval door de werkgever een hotel voorzien dat voldoende comfortabel is met ontbijt inbegrepen.

§ 8. Séjours buiten de Benelux zullen telkens het voorwerp uitmaken van specifiek overleg tussen werkgever en werknemer.

Artikel 16

De volledige of gedeeltelijke opname van het spektakel (uitgezonderd korte gedeelten - maximum 3' antenne - bedoeld als promotie) met gelijk welk heden bekend of onbekend middel zal het voorwerp uitmaken van een apart akkoord tussen de partners van deze C.A.O.

Artikel 17

De door de werkgever opgelegde zichtbare toneelkledij en toneelrequisieten worden door hem geleverd. De werknemer kan niet verplicht worden een hem toebehorend kledingstuk te gebruiken.

De kledij en het materiaal van de werknemer - uitgezonderd geld en juwelen - voorlopig aanwezig in het theater of aanwezig tijdens beroepsverplaatsingen, worden door de werkgever tegen diefstal met inbraak, brand en ongevallen verzekerd.

De werknemer is verplicht de kledij en het materiaal dat aan hem wordt toevertrouwd als een goed huisvader te beheren.

De door het A.R.A.B. opgelegde werkkledij wordt door de werkgever geleverd. De verplicht gestelde kledij moet effektief gedragen worden.

Artikel 18

De werknemers hebben het recht in de werkzetel in algemene vakbondsvergadering bijeen te komen. Rekening moet natuurlijk gehouden worden met de goede werking van de onderneming.

Artikel 19

Behoudens voor die werknemers met een vast dienstrooster, wordt de voorziene werktijd voor de komende maand ten laatste 15 dagen vooraf aan de werknemer medegedeeld.

Het uurrooster van de repetities wordt acht dagen vooraf meegedeeld. Een aanpassing van uurrooster kan slechts in gemeenschappelijk overleg gebeuren.

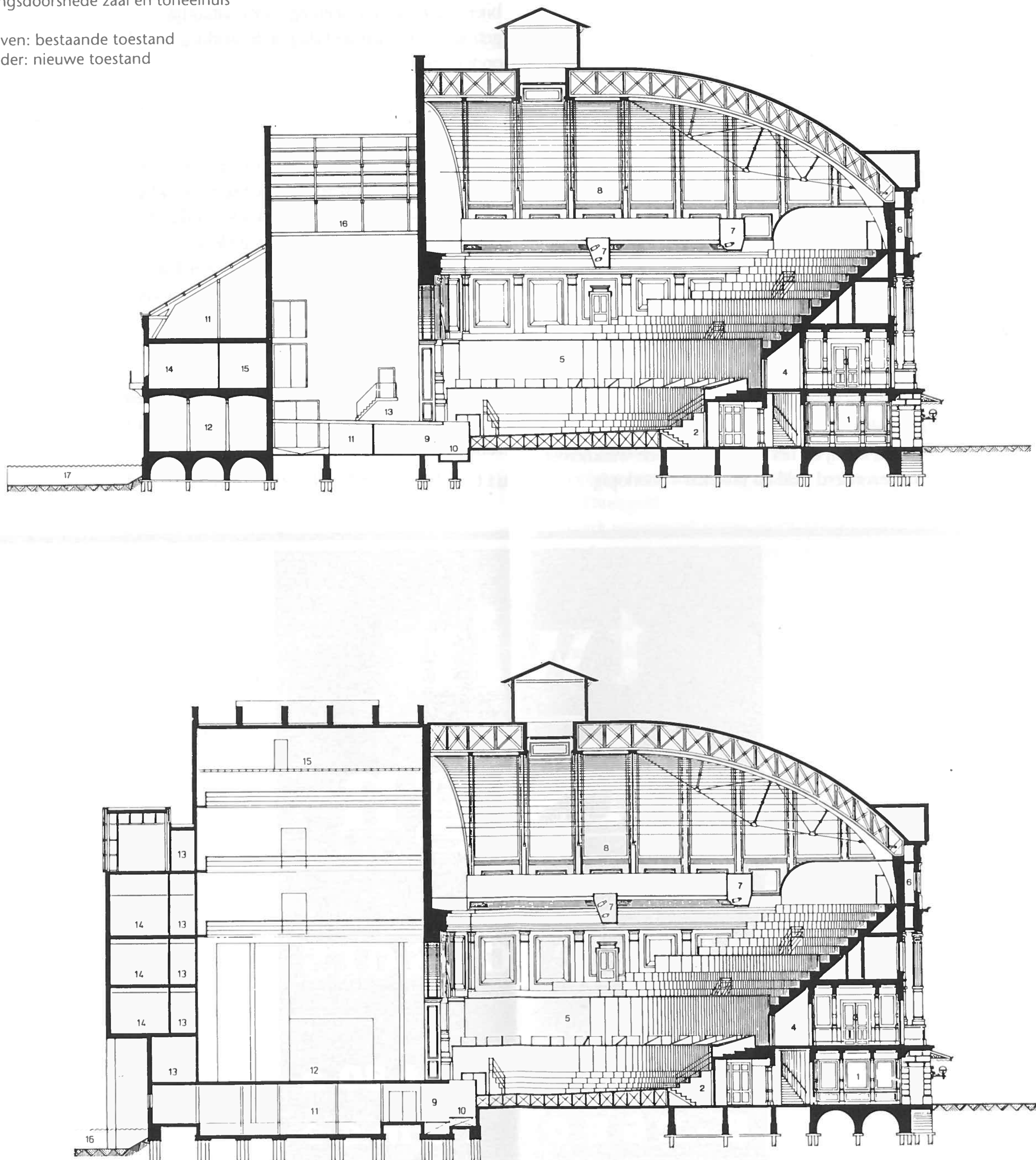
De werkgever verbindt zich ertoe aan de ondernemingsraad of bij ontstentenis hiervan aan de vakbondsafvaardiging de door de wet vereiste voorlichting te verstrekken. ◆

uit "Dynamic", N° 9, maart 1993.

... UIT DE THEATERPERIODIEKEN

Bühnentechnische Rundschau Nr 1 - 1993

* Beschrijving van de scenografie van Hans Schavernoch voor de musical " Elisabeth" in het Theater an der Wien in de regie van Harry Kupfer.
* Een artikel van de bekende Nederlandse architect Onno Greiner over de verbouwing van Theater Carré in Amsterdam.
  Deze verbouwing die in Augustus '92 werd aangevat, zou in december 1993 moeten voltooid zijn.
  Het artikel verscheen reeds eerder in Zichtlijnen nr 24.

.. UIT DE THEATERPERIODIEKEN

PODIUM - Vakuitgave voor podiumtechniek en theatermanagement
jaargang 10, nummer 7, januari 1993.

* Den Haag heeft weer een monument bij: het Theater aan het Spui.
Dit complex bevat o.m. twee kleinere "polyvalente" zalen met inschuifbare tribunes voor resp. 350 en 185 plaatsen.
Er is geen toneeltoren, maar in beide zalen zijn wel 24 trekken voorzien.
Het licht kan bereikt worden via dwars lopende bruggen. In de grootste zaal zijn 156 dimmers voorzien.
Nu blijkt dat de trekken, met een roe lengte van 13 meter te kort zijn om een podium breedte van 18 meter af te stoppen.
Hoewel het gebouw pas begin maart officieel wordt geopend dienen er nu reeds noodoplossingen gezocht te worden.

* Op het congres "Podiumkunsten en Commercie" wees Katrijn Kees op de noodzaak van een goede begeleiding van sponsors.
Elke sponsor moet individueel opgevangen worden, en moet zijn specifieke wensen kenbaar kunnen maken.

* BEO, de sympathieke lichtfirma die we ook op de BASTT-beurs in het PSK zagen, slaat zijn vleugels uit naar zowel west- als oost-Europa, onder de naam Compulite Europe.
Op gebied van nieuwe produkten wordt er reeds aan een vervangen van de DMX512 standaard, en aan schijnwerpers met ingebouwde dimmers gedacht.

* In een schaamteloos reclameartikel mag de firma Flame Guard hun brandvertragend middel HCA aanprijzen.
Natuurlijk is hun middel het veiligste, beste, universeelste, milieuvriendelijkste en minst agressieve dat er bestaat.

I.K.

... UIT DE THEATERPERIODIEKEN

AS - nummer 62, 15 februari 1993

* Het AS-nummer van februari '93 vertelt ons heel wat over scenografie in Frankrijk. In zijn inleiding schrijft Marcel Freydefont het volgende:
"De scene is het deel van het theater waar de akteurs spelen. De scenografie is de kunst deze ruimte te organiseren, haar uitzicht te bepalen in functie van de voorstelling van een dramatisch, lyrisch of choreografisch werk.
Zij maakt het kader mogelijk voor de aktie. Deze kunst heeft zowel betrekking op de interne konfiguratie van het theatergebouw als op het dekor op de scene.
Belangstelling kreeg deze kunstvorm naar aanleiding van diverse evenementen, o.a. Cités-Cinés, de Opera Goude of de ceremonies bij de opening en sluiting van de Olympische Spelen van Albertville.
In het verlengde van de scene heeft de scenografie ook aandacht voor de stad en het openbare plein. Op deze wijze herondekt zij haar architecturale en urbanistische oorsprong.
Dit nummer van AS wil een ruim overzicht geven van de scenografie in Frankrijk in al haar aspecten".
Welke aspecten worden nu aangeraakt?

1) Het multi-disciplinaire karakter van de scenografie, haar relaties met de opera, film, architectuur, schilderkunst en ...techniek.

2) Een kort historisch perspektief.

3) Theater-architectuur, met enkele voorbeelden "Le Zenith" Parijs, "Le Corum" Montpellier, een feestzaal in Colombes, het kultuurhuis van Jean Vilar in Rennes.

4) De techniciteit van de scenografie en haar vertegenwoordigers met o.a. een korte nota over akoestiek.

5) De scenografen - decorateurs.
Een achttal namen met een korte bespreking van hun werk:
Guy-Claude François, Richard Peduzzi, Yannis Kokkos, Jean-Pierre Vergier, Jean Paul Chambas, Alain Chambon, Jacques Gabel en Claude Lemaire.

6) Het licht en de scene.
Een korte historiek gaat de indrukwekkende lijst vooraf van belichters, te veel om op te noemen.
Toch even aanstippen de prachtige kleurfoto's waar men de invloed van het licht op het geheel duidelijk voelt.

De belichting van André Diot - voor het stuk van H. Von Hoffmanstall "Venetië gered" en het werk van Dominique Bruguière voor "de Tijd en de Kamer" van B. Strauss.

7) Een recenter domein: het geluid wordt besproken via haar relatie met de muziek en techniek.

8) Een bespreking van een aantal franse firma's en hun bedrijvigheid i.v.m. export.

9) Een laatste aspect handelt over "leren en doorgeven": het onderwijs.

Dit AS-nummer is een boeiend visitekaartje voor de franse scenografie in al haar facetten; één ding ontbreekt, een kritische blik t.o.v. de omringende landen en de toekomst!

"De tijd en de kamer", B.Strauss; regie, P.Chéreau; decor, R.Peduzzi; licht, D.Bruguière.

Foto : O. Pauwels   uit: "Monumenten & Landschappen" maart- april 1993

